

Asia: VN/1489/2026

Luonnos hallituksen esitykseksi ulkomaalaista kasvuyrittäjää ja yrittäjää koskevan sääntelyn uudistamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne yrittäjän oleskelulupaa koskevasta muutoksesta.

Esityksessä ehdotetaan, että yrittäjän ensimmäisen oleskeluluvan myöntämisedellytyksiä muutetaan siten, että yrityksen rekisteröintiä Suomeen ei edellytetäisi ennen Maahanmuuttoviraston oleskelulupahakemuksen käsittelyä. Y-tunnusta yrittäjän tulisi hakea vasta siinä vaiheessa, kun Maahanmuuttovirasto on ensin arvioinut oleskeluluvan yleisten myöntämisedellytysten täyttymisen, minkä jälkeen Elinvoimakeskus arvioi, onko hakijan toimeentulo Suomessa turvattavissa yritystoiminnasta saatavilla tuloilla.

Uudenmaan liitto pitää ehdotusta tervetulleena sekä hallinnollisen taakan keventämisen että viranomaisrekisterien ajantasaisuuden paranemisen näkökulmasta. Lakimuutoksella vältetään tarpeettomat Y-tunnusten rekisteröinnit tapauksissa, joissa oleskelulupa evätään. Kielteisten lupapäätösten osuus ensimmäisistä lupahakemuksista on viime vuosina ollut noin kaksi kolmasosaa, jolloin turhaan haetut Y-tunnukset vääristävät tarpeettomasti PRH yritysrekistereitä.

Lausuntonne kasvuyrittäjän oleskelulupaa koskevasta muutoksesta.

Suomessa kasvuyrittäjän oleskeluluvan perusteet eroavat yrittäjän oleskeluluvan perusteista: myönteinen päätös ei edellytä, että kasvuyrittäjä saisi riittävän toimeentulon yritystoiminnasta. Vuodesta 2018 lähtien kasvuyrittäjän lupaprosessi on perustunut kaksivaiheiseen menettelyyn, jossa hakijan on ensin hankittava Business Finlandilta ennaklausunto ennen Maahanmuuttovirastolle osoitettavaa oleskelulupahakemusta. Business Finlandin myönteinen lausunto toimii Maahanmuuttoviraston oleskeluluvan myöntämisen edellytyksenä. Hakijalle maksuttomassa lausunnossa Business Finland arvioi muun muassa kasvuyritystiimin kyvykkyyttä, liikeidean uutuusarvoa ja arvioitua kilpailuetua.

Vastoin alkuperäisiä arvioita Business Finlandin antamien kasvuyrittäjälausuntojen määrä on nopeasti moninkertaistunut lähes tuhanteen vuodessa, joista kuitenkin myönteisten lausuntojen osuus jää alle 10 prosenttiin.

Uudenmaan liitto tukee esitystä kasvuyrittäjän oleskelulupaprosessin uudistamisesta. Esityksen mukaan Maahanmuuttovirasto arvioisi ensin kasvuyrittäjän oleskeluluvan yleiset edellytykset, ja vasta sen jälkeen Business Finland tekisi arvion yrityksen liiketoiminnasta. Lisäksi Business Finlandin arvioinnin toteuttaminen osana oleskelulupaprosessia sekä yhteisen tietojärjestelmän käyttö tehostaisivat viranomaisten välistä tiedonkulkua ja mahdollisten väärinkäytösten havaitsemista.

Muut huomionne ehdotuksesta.

Uudenmaan liitto kiittää mahdollisuudesta lausua ehdotuksesta ja pitää lakiehdotusta yrittäjien ja kasvuyrittäjien lupakäytäntöjen päivittämisestä hyvänä. Uudellamaalla asuu lähes 60 prosenttia maahanmuuttajataustaisista henkilöistä. Noin puolet kaikista maahanmuuttajataustaisten omistamista yrityksistä toimii pääkaupunkiseudulla. Suomen kasvuyrityksistä 43 prosenttia sijoittuu Uudellemaalle, ja Uusimaa on Suomeen suuntautuvan maahanmuuton ylivoimaisesti merkittävin kohdemaakunta.

Uudenmaan liitto muistuttaa kuitenkin, ettei Suomeen tulevien yrittäjien ja kasvuyrittäjien lupakäytäntöjä voida tarkastella irrallaan EU sisämarkkinoiden kehityksestä. Esimerkiksi Euroopan komission maaliskuussa 2026 esittelemä eurooppalainen aloite EU laajuisesti toimivien yritysten perustamisen ja kasvattamisen helpottamiseksi (EU Inc) mahdollistaisi toteutuessaan yrityksen perustamisen ja toiminnan koko EU alueella jopa 48 tunnissa. Vaikka EU Inc -säännöt eivät suoraan korvaisikaan jäsenvaltioiden kansallisia sääntöjä, niillä tulee olemaan merkittävä vaikutus myös Suomen lupakäytäntöihin.

Vartiainen Petra
Uudenmaan liitto - maakuntajohtaja Telén Tuija